

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич дар мавзуи «Ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллӣ дар тафсири мутафаккирони асрҳои X-XI-и тоҷику форс», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот) пешниҳод шудааст

Вобаста ба дигаргуниҳои дар ҷомеаи ҷаҳонӣ баамалоянда, рушди соҳаи маориф ва илму техника таълиму тарбияи насли наврас беш аз пеш аҳамияти муҳими бунёди ва амалӣ пайдо мекунад ва нақши омӯзиши афкори педагогии мутафаккирони тоҷику форс дар оғози садаи навин нисбати таълиму тарбия ва дарки амиқи равандҳои инноватсионӣ муҳим арзёбӣ мегардад, ки ин мубрамияти мавзуи таҳқиқоти докталаб Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевичро нишон медиҳад.

Тавре докталаб қайд кардааст: "... таҳқиқи ақидаҳои педагогӣ, тарбиявию ахлоқии мутафаккирони асрҳои X-XI имкон фароҳам меорад, ки дар таълиму тарбияи насли наврас аз арзишҳои ахлоқӣ, миллӣ ва мардумии халқи ориётабори тоҷик истифода бурда шуда, дар ин замина, сирати миллии насли наврас ташаккул дода шавад ва мутмаинем, ки он натиҷаҳои назаррасро ба бор меорад".

Дар воқеъ адабиёти асрҳои X - XI-и тоҷику форс яке аз қадимтарин ва ҷаҳанговатарин адабиёти ҷаҳон мебошад, ки бо андӯхтаҳои адабии ҷаҳонӣ ва шоҳасарҳои беназири худ дар ҳазору тамаддуни башарият мақому манзалати бузургро ишғол менамояд. Ин адабиёт анъанаҳои бисёр қадима ва гаронбаҳо дар бар гирифта, арзиши баланди адабиву бадеиро касб кардааст. Аз ҷумла тараннуми масъалаҳои тарбиявию ахлоқӣ, рушди хирад ва сирати миллӣ, тафаккур, таълим, омӯзиши илму дониш ва дигар масъалаҳои муҳими соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ ва сиёсии ҳаёти инсоният дар осори мутафаккирони ин аҳд мақоми марказӣ дорад. Ин аст, ки адабиёти тоҷики асрҳои болозӣ аз қайҳо боз таваҷҷуи муҳаққиқонро ба худ ҷалб намуда, роҷеъ ба он тадқиқотҳои судманд аз тарафи олимони ватаниву хориҷӣ анҷом дода шудаанд.

Маҳз бо дарназардошти алоқаманд намудани ҷараёни таълиму тарбия ба тақозои замон бо истифода аз омӯзиши амиқи афкори педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI гузаронидани тадқиқот дар мавзуи «Ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллӣ дар тафсири

мутафаккирони асрҳои X-XI-и тоҷику форс» аз тарафи докторант Саидиброимов Шозодаиброҳим икдоми хуб дар ҷодаи илми педагогикаи муосир мебошад, зеро ин мавзӯ то кунун омӯхта нашуда, таҳқиқотҳои навтаринро тақозо дорад.

Муаллифи рисола дар рафти анҷом додани тадқиқоти илмӣ муайян намудааст, ки дар замони муосир ахлоқи ҳамида коста гардида, насли наврас ва ҷавон дар ҳаёти ҳаррӯзаи хеш ба ҳатогиву мушкилиҳои ҷиддӣ рӯ ба рӯ мешавад. Вобаста ба ин, Саидиброимов Ш.О. исбот намудааст, ки дар замони кунунӣ нисбат ба асрҳои солҳои гузашта талабот ба омӯзиши осори мутафаккирони асрҳои X-XI ва дигар классикони тоҷик афзуда, гузаронидани тадқиқотҳои илмӣ дар ин самт масъалаи мубрами рӯз ба шумор меравад.

Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич дар диссертатсия вазифаҳо ва фарзияҳои илмӣ худро тасдиқ карда, тамоми ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии масъалаҳои таҳқиқшавандаро фаро гирифтааст. Корҳои аз ҷониби муҳаққиқ анҷомдодашуда ва натиҷаҳои таҳқиқотию озмоишии дар диссертатсия бадастовардаи муаллиф исбот месозанд, ки докталаб ба мақсадҳои дар назди худ гузошта ва вазифаҳои дар диссертатсия гузошташуда ноил гаштааст. Ҳамаи фарзияҳои пешниҳоднамудаи муҳаққиқ дар диссертатсия тасдиқи худро ёфтаанд, ки ин натиҷаи заҳмати зиёд ба ҳарч додани муҳаққиқ мебошад.

Таҳлил ва баррасии назарияҳои илман асосёфтаи олимони соҳаи педагогика оид ба ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллӣ, инчунин вазъи кунунии таълиму тарбия дар самти такмили ахлоқӣ насли наврас ва ҷавон нағони илмӣ таҳқиқотро ба вуҷуд овардаанд. Муҳаққиқ бо бурдани корҳои таҳқиқотӣ, таҳияи хулосаҳо оид ба корҳои анҷомдодашуда ва тавсияҳои методии пешниҳоднамудаи худ нағониҳои таълибро баррасӣ намудааст.

Боиси тазаккур аст, ки дар асоси нағониҳои илмӣ диссертатсия, ақидаю назарияҳои бунёдӣ ва хулосаҳое, ки дар шакли озмоишу таҷриба санҷида шудааст, монография, дастурҳои таълимӣ-методӣ, барномаҳои курсҳои такмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф, мақола ва фишурдаҳои илмӣ таҳия гардидааст, ки онҳоро дар амалияи педагогӣ ба таври васеъ истифода бурдан мумкин аст.

Инчунин дар корҳои таҳқиқотӣ-озмоишӣ ва нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшавандаи диссертатсияи докталаб масъалаҳои ташаккули хирад ва сирати миллӣ, ба тақозои замони муосир мутобиқ намудани таълиму тарбия, рушди салоҳиятҳои хонандагон бо истифода аз омӯзиши осори мутафаккирони тоҷику форс ҳаллу фасли худро

ёфтаанд. Ҳамзамон, масъалаҳои таҳлилу баррасигардида ва нуктаҳои илмӣ аз ҷониби довталаб ба ҳимоя пешниҳодгардида моҳият, мундариҷа ва муҳтавои кори диссертатсиониро инъикос намуда, натиҷаҳои бадастомадаро тасдиқ ва баррасӣ мекунанд.

Муаллифи диссертатсия дар асоси таҳқиқ ва омӯзиши сарчашмаҳо ва адабиёти илмӣ соҳаи методика, педагогика ва психология масъалаи ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллӣ дар тафсири мутафаккирони асрҳои X-XI-и тоҷику форсро асоснок намуда, роҳҳои дар дарсҳои ҳаррӯза, низоми тақмили таҳассуси кадрҳои педагогӣ истифода бурдани афкори педагогии ниёгонро зимни ба роҳ мондани корҳои таҷрибавию озмоишӣ амалан баррасӣ намудааст.

Таҳлили маводҳои гуногуни иттилоотӣ, методӣ, педагогӣ, психологӣ, методологияи илмӣ, истифодаи моҳиронаи методҳои таҳқиқотӣ ба довталаб имкон додааст, ки ӯ ҳадафи таҳқиқот, вазифаҳо, предмет ва мантиқи таҳқиқотро хеле моҳирона баррасӣ намояд. Корҳои анҷомдодаи ӯ арзиши баланди илмӣ ва амалӣ доранд. Саидиброимов Шозодаиброҳим натиҷаҳои таҳқиқот ва озмоишҳои анҷомдодаи худро дар расонаҳои зиёди соҳавӣ, дар шакли хулосаҳо ва тавсияҳои методӣ омода ва пешниҳод кардааст, ки дурустиву эътимоднокии наwgониҳои илмӣ, натиҷаҳои таҳқиқот ва хулосаву тавсияҳои пешниҳодкардаи муаллифро ба таври равшан исбот месозад.

Тавсияҳо ва пешниҳодҳои аз тарафи докторант баррасишуда оид ба истифодаи мероси педагогии мутафаккирони тоҷик дар ташаккули хирад ва сирати миллӣ, тақмили тадриси фанҳои таълимӣ, инчунин дар таҳкими сулҳу субот, худшиносиву ҳудогоҳии насли наврас ва ҷавон аҳамияти амалӣ доранд. Ин тавсияҳоро дар таҳияи барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва корҳои минбаъдаи илмӣ-таҳқиқотӣ мавриди истифода қарор додан боиси рушди илми педагогикаи муосир мегардад.

Муаллифи диссертатсия корҳои таҳқиқотӣ-озмоишӣ худро дар базаи муассисаҳои таҳсилоти умумии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ва филиали “Донишқадаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар ВМКБ” бо иштироки омӯзгорони фанҳои гуногун, роҳбарони иттиҳодияи методӣ, роҳбарони муассисаҳои таълимӣ гузаронидааст.

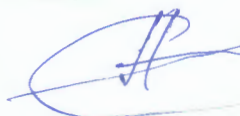
Саидиброимов Ш.О. натиҷаи корҳои таҳқиқотӣ ва озмоишҳоро дар семинарҳои илмӣ амалӣ ва методӣ, ҷаласаҳои кафедраи педагогика, психология ва методикаи таълими Донишгоҳи давлатии

Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев ва дар конфронсҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ баррасӣ карда, мавриди муҳокима қарор додааст.

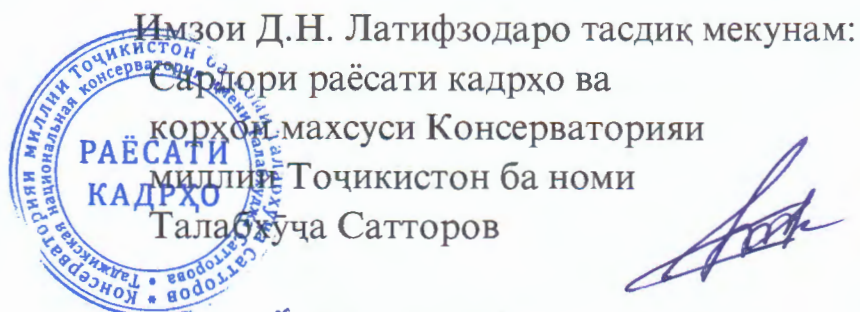
Хулоса Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич ба мақсадҳои дар назди таҳқиқоти диссертатсионӣ гузошташуда ноил шуда, вазифаҳои илмӣ таҳқиқотро ба пуррагӣ ҳаллу фасл кардааст. Фарзияҳои таҳқиқотии довталаб дар қори диссертатсионӣ тасдиқи худро ёфтаанд ва диссертатсияи мазкур қори ба итмомрасидаи илмӣ-таҳқиқотӣ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона ва дар сатҳи хуби илмӣ амалӣ анҷом дода шуда, муаллиф сазовори соҳиб гардидан ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот) мебошад.

Муқарриз:

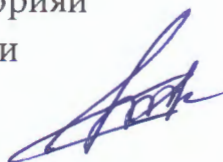
доктори илмҳои педагогӣ, профессори
Консерваторияи миллии Тоҷикистон
ба номи Талабхӯча Сатторов

Латифзода Диловар
Назришох

Имзои Д.Н. Латифзодаро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси Консерваторияи
миллии Тоҷикистон ба номи
Талабхӯча Сатторов

Иброҳимзода Ю.А.

5.09.2026 c

Маълумот барои таммос: Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, КМТ
ба номи Т.Сатторов, кӯчаи Ҳусейзода 55.

Тел.+(992) 907 - 07-02-44

E-mail: dilovarl@mail.ru